

Stage - Ouderengeneeskunde

Keuzestage 4 maanden

Dit is de afdeling, dit zijn de patiënten

De vakgroep klinische geriatrie oefent het vak in volle breedte en in al zijn aspecten uit. Het adherentie gebied van de vakgroep is ongeveer 1.000.000 mensen. De afdeling heeft 12 bedden, in 2015 waren er 346 opnames, 1.000 eerste poliklinische contacten en 731 consulten. De speerpunten van de vakgroep zijn cardiovasculaire aandoeningen in relatie met geheugenstoornissen, mobiliteitsstoornissen en medicatieveiligheid.

Patiënten en casuïstiek

Als AIOS interne geneeskunde werk je zowel op de kliniek als poliklinisch. Op de polikliniek zie je patiënten die je zelf hebt ontslagen uit de kliniek. Op de kliniek ben je verantwoordelijk voor maximaal 12 patiënten. In de kliniek betreft het zorg voor met name patiënten met complexe acute somatische problematiek al dan niet gecombineerd met problematiek op een ander terrein. Deze patiënten zullen door u gedurende de stageperiode poliklinisch gevolgd worden. Op de dagkliniek zult u vooral nieuwe patiënten zien die door de huisarts of een andere specialist zijn verwezen. U ziet 4-6 nieuwe patiënten per week. U ziet onder meer patiënten met valproblematiek en met geheugenproblematiek.

Relatie met andere disciplines

In de stage werk je samen met verpleegkundigen, fysiotherapeuten, neuropsychologen en ergotherapeuten.

Dit kun je leren

Vaardigheden

Gedurende de opleiding wordt je geacht een aantal medisch technische vaardigheden te beheersen (zie landelijk opleidingsplan p. 92); *'de AIOS beschikt over een specifieke, op de oudere patiënt gerichte anamnesetechniek inclusief hetero-anamnese, inbegrepen het afnemen van observatielijsten en functietesten. Voorts het neurologisch onderzoek, non-invasieve bloeddruk- en saturatiemeting; voorschrijven van geneesmiddelen, kritisch evalueren en zo nodig staken van geneesmiddelen, beredeneerd afwijken van richtlijnen.'*

Klinische presentaties

De AIOS wordt geacht een aantal klinische presentaties te kennen (zie landelijk opleidingsplan p. 92):

- Verwardheid
- Anemie
- Koorts
- Oedeem
- Dyspnoe
- Hypertensie
- Diabetes mellitus
- Klachten bovenste tractus digestivus
- Veranderd defecatiepatroon
- Buikpijn; intoxicaties; verwardheid
- Bewustzijnsstoornissen en coma
- Elektrolyt en zuur-base stoornissen
- Transfusie van bloed en bloedbestanddelen
- Palliatieve zorg
- Afwijkingen laboratorium onderzoek
- Toevalsbevindingen bij beeldvormende diagnostiek

Ontwikkeling van je competenties

Medisch handelen en kennis

- Basale kennis mechanismen van interne aandoeningen in de volle breedte van het vak
- Er wordt veel aandacht besteed aan farmacologie en farmacotherapie
- Klinisch denken van de klinisch geriater/ ouderengeneeskunde
- Herkennen van de specifieke ziektepresentaties van geriatrische patiënten
- Zorgtraject kunnen overzien en de zorg zorgvuldig en tijdig afsluiten c.q. overdragen
- Differentiaal diagnostisch denken en dit expliciteren
- Resultaten van aanvullend onderzoek kunnen interpreteren
- Adequaat reageren op toevallsbevindingen

Communiceren

- Adequate arts-patiënt relaties aangaan en onderhouden
- Regie van het gesprek hebben
- Goed kunnen luisteren
- Uitleg en voorlichting kunnen geven over aanvullend onderzoek, diagnose, prognose, therapie, complicaties en (secundaire) preventie
- Slecht nieuws gesprek en bespreken beleid bij calamiteiten
- Familiegesprek voeren
- Adequate statusvoering met inachtneming van wettelijke en andere voorschriften, in het bijzonder de WGBO
- Adequate correspondentie verzorgen aan verwijzer en apotheek

Samenwerken

- Adequaat en gericht consult vragen
- Kunnen overleggen met collega's, o.a. met verwijzers en collega's van de diagnostische vakken
- Kunnen samenwerken met paramedici, in het bijzonder met verpleegkundigen, fysiotherapeut, ergotherapeut, psycholoog, en met het ondersteunend personeel
- Doelmatig en patiëntgericht samenwerken met collega's dienst hebben en vervangen en met de huisarts en apotheek (ketenzorg)

Wetenschap

- Onderkennen welke aanvullende informatie nog ontbreekt en deze efficiënt en gericht verzamelen
- Een gerichte vraagstelling kunnen formuleren voor het opzoeken van informatie in de literatuur en deze vervolgens kunnen opzoeken
- Literatuurgegevens kunnen extrapoleren naar de specifieke situatie van een bepaalde patiënt

Maatschappelijk handelen

- Zelf voorstellen doen voor gericht en doelmatig aanvullend onderzoek, rekening houdend met de wensen en de belastbaarheid van de patiënt

Organiseren

- Adequaat time-management t.a.v. de werkzaamheden op de afdeling
- Prioriteiten kunnen stellen t.a.v. de eigen werkzaamheden
- Tijdige en adequate regelingen treffen bij planbare afwezigheid
- Adequate registratie van DBC's

Reflecteren

- Reflecteren op eigen functioneren
- Reflecteren op eigen functioneren met supervisor

In afstemming met de opleider bepaal je aan welke competenties je in deze stage specifiek aandacht zult besteden. Voor een overzicht van de competenties en in welke kenmerkende beroepsactiviteiten deze aan bod komen zie het regionaal opleidingsplan van de Interne Geneeskunde.

Jouw rol op de afdeling

Stagisten doen geen diensten voor de ouderengeneeskunde. Wel kan het voorkomen dat je diensten moet doen voor de interne geneeskunde, als onderdeel van het dienstenblok. Je neemt deel aan verschillende besprekingen en onderwijsmomenten van de afdeling. Alle patiëntenbesprekingen hebben, naast het bespreken van een te voeren beleid, een educatief karakter. Tijdens de stage moet je minimaal een wetenschappelijk artikel refereren.

Zo ziet je week er uit

Diensten

Je verricht diensten samen met de aanwezige AIOS klinische geriatrie, de huisarts en specialist ouderengeneeskunde in opleiding. De diensten zijn bereikbaarheidsdiensten; wanneer je binnen 15 minuten in het ziekenhuis kan zijn, kun je de diensten van thuis uit doen.

Avond en nachtdienst	17.00 - 08.00 uur
Weekenddienst	09.30 – 09.30 uur

Weekrooster

	Kliniek	Poli/dagkliniek
Maandag		
8.00 - 8.45	Generaal rapport + onderwijs IG	Generaal rapport + onderwijs IG
8.45 - 9.00	Geriatrie Overdracht	Geriatrie Overdracht
9.00 - 12.15	Patiëntenvisite	Poli/geheugenkliniek
12.15 - 13.00	Onderwijs (PEP/ KGCOM)	Onderwijs (PEP/KGCOM)
13.00 - 17.00	Afdeling	Poli/geheugenkliniek
Dinsdag		
8.00 - 8.45	Generaal rapport + onderwijs IG	Generaal rapport + onderwijs IG
8.45 - 9.00	Geriatrie Overdracht	Geriatrie Overdracht
9.00 - 11.00	Papieren visite	Papieren visite
11.00 - 11.30	Röntgenbespreking	Röntgenbespreking
12.15 - 13.00	Lunchbespreking	Lunchbespreking
13.00 - 17.00	Afdeling	Poli/dagkliniek
17.30 - 19.30	Iedere derde dinsdag van de maand refereeravond	
Woensdag		
8.00 - 8.45	Generaal rapport + onderwijs IG/ chirurgische bespr.	Generaal rapport + onderwijs IG/ chirurgische bespr.
8.45 - 9.00	Geriatrie Overdracht	Geriatrie Overdracht
9.00 - 12.15	Patiëntenvisite met supervisie	Poli/valkliniek
12.15 - 13.00	Lunch	Lunch
13.00 - 17.00	Afdeling	Poli/dagkliniek
Donderdag		
8.00 - 8.45	Generaal rapport + onderwijs IG/ pathologie bespr.	Generaal rapport + onderwijs IG/ pathologie bespr.
8.45 - 9.00	Geriatrie Overdracht	Geriatrie Overdracht
9.00 - 12.15	MDO en afdeling	Poli/dagkliniek
9.00 – 10.00		Polikliniek bespreking
12.15 - 13.00	Lunch	Lunch
13.00 - 17.00	Afdeling	Poli/dagkliniek

Vrijdag		
8.00 - 8.45	Generaal rapport + onderwijs IG	Generaal rapport + onderwijs IG
8.45 - 9.00	Geriatric Overdracht	Geriatric Overdracht
9.00 - 12.15	Afdeling patiëntensite	Poli/dagkliniek
12.15 - 13.00	Lunch	Lunch
13.00 - 16.30	Afdeling	Poli/dagkliniek
16.30 - 17.00	Weekendoverdracht	Weekendoverdracht

Formele onderwijsmomenten

- Iedere maand minimaal 1 KPB
- Eenmaal gedurende de stage een referaat verzorgen volgens de CAT methode
- Meedraaien met structureel onderwijs op de maandag
- Halverwege de stage wordt je de mogelijkheid geboden 360 graden feedback te vragen aan collega's (van andere disciplines)

Praktische informatie

Vorbereiding

Zorg dat je voorafgaand aan de stage een gesprek hebt met de supervisor van de afdeling (rouleert) dan wel dr. H.J.J. Verhaar. Zodra je weet wanneer de stage start, kun je een afspraak inplannen via zijn secretaresse. Tijdens het gesprek krijg je meer informatie over de praktische invulling van de stage, neem je samen je persoonlijke leerdoelen door en krijg je het weekrooster.

Wij adviseren je voorafgaand aan de stage de volgende boeken te lezen:

- ☺ Het geriatric formularium, een praktische leidraad; P.A.F. Jansen, J. van der Laan, J. Schols
- ☺ Prescribing for elderly patients; S. Jackson, P. Jansen, A. Mangoni (boek staat op AIOS kamer)

Relevante websites

Expertisecentrum pharmacotherapie bij ouderen www.ephor.nl

Startgesprek en eindgesprek

Aan het begin van de stage heb je een startgesprek met de opleider. Samen bespreek je de leerdoelen voor de stage en jouw specifieke leerdoelen op basis van je individueel opleidingsplan. De besproken leerdoelen leg je vast in Formulier Startgesprek. We adviseren je om in het startgesprek af te stemmen wanneer en met wie je het tussentijdse en het eindgesprek hebt. Ongeveer halverwege de stage heb je een gesprek met je supervisor om te bespreken hoe het met je gaat en hoe het met de voortgang in de leerdoelen gaat. In het eindgesprek kijk je samen terug in hoeverre je de leerdoelen hebt behaald, dit leg je vast in het Formulier Eindgesprek. Beide formulieren zijn een verplicht onderdeel van het portfolio.

Supervisie tijdens de stage

Je hebt een stafid als supervisor met wie je de patiënten bespreekt. Op de klinische afdeling is er een vaste supervisor per AIOS. Er is dagelijks contact over het werk, de supervisie is laagdrempelig georganiseerd.